

Norsk matematikkråd – Nasjonalt fagråd for matematikk

ved Per Manne
Institutt for foretaksøkonomi
Norges Handelshøyskole
5045 Bergen
per.manne@nhh.no

Bergen, 13. november 2003

(adressat)

Om bruk av bokstavkarakterer i matematikk på bachelor-nivå

Det nye karaktersystemet har nå blitt innført på universiteter og høyskoler. Det er ønskelig at det blir praktisert på en mest mulig lik måte ved forskjellige institusjoner, slik at karakterene får størst mulig overføringsverdi. Flere forhold vanskeliggjør dette. Kvalitetsreformen legger opp til økt bruk av andre vurderingsformer enn bare avsluttende skriftlig eksamen, og i matematikk er det fremdeles begrenset med erfaringer med dette. Den nye universitetsloven åpner også for å bruke bare intern sensor ved karaktersetting på bachelor-nivå, og dette kan vanskeliggjøre arbeidet med å finne felles nivå ved ulike institusjoner. Det vil derfor være viktig med god kontakt på tvers av institusjonene for å utveksle erfaringer og synspunkter på hvordan det nye karaktersystemet bør brukes.

Selv om man kan regne med bruk av flere former for vurdering i tiden fremover, vil tradisjonell skriftlig eksamen fremdeles være en viktig bestanddel. Her fins det også betydelig erfaringsmateriale gjennom mange år, og dermed et godt grunnlag for å kunne finne felles retningslinjer på dette begrensede området. Denne saken har vært behandlet i Norsk matematikkråd (NMR), og på styremøte i Kristiansand 17. oktober d. å. vedtok man å anbefale at man ved skriftlige eksamener på bachelor-nivå tar utgangspunkt i følgende skala:

$$100 - 92 - 77 - 58 - 46 - 40 - 0$$

Den normale prosedyren vil være at det gis poeng på hver oppgave, normert slik at maksimal skåre er 100. Deretter regner man ut et gjennomsnitt (eventuelt et veid gjennomsnitt dersom de ulike oppgavene bør ha forskjellig vekt) og finner en bokstavkarakter ved bruk av skalaen ovenfor. Her vil for eksempel en skåre på 40 poeng være tilstrekkelig til karakteren E, mens en skåre på 92 poeng er tilstrekkelig til karakteren A.

Vi understreker at skalaen er ment som et utgangspunkt for sensurarbeidet, og ikke som en rigid ramme som skal følges slavisk. Det kan godt være forhold ved en eksamen som gjør at det kan være riktig å fravike fra denne skalaen. Dette kan for eksempel gjelde dersom man har gitt oppgaver som avviker vesentlig i vanskelighetsgrad eller arbeidsmengde fra det normale. Ved slike justeringer av karakterskalaen bør man imidlertid se mer til de kvalitative beskrivelsene av de ulike karakterene (se nedenfor) enn de kvantitative, slik at man for eksempel forbeholder karakteren A til besvarelser som kan forsvare betegnelsen fremragende.

Bakgrunn:

Universitet- og høyskolerådet (UHR) har gitt anbefalinger om både kvalitative og kvantitative kriterier for bruk av bokstavkarakterer.

A	Fremragende	8-12%
B	Meget god	20-30%
C	God	24-36%
D	Nokså god	20-30%
E	Tilstrekkelig	8-12%
F	Ikke bestått	

Prosentatsene angir rammeverdier for hvor stor andel av de beståtte besvarelsene som bør få de ulike karakterene. Dette skal ikke praktiseres på hver enkelt eksamen, men bør fremtre som et gjennomsnitt over lang tid.

UHR har ikke gitt anbefalinger om hvilke krav som skal gjelde for en bestått karakter. Kravet ovenfor på 40 poeng er i samsvar med etablert praksis i matematikk, og markerer at kravet til en bestått besvarelse ikke skal endres ved innføring av nytt karaktersystem. Grensene mellom de ulike bokstavkarakterene er deretter satt slik at fordelingen mellom de ulike karakterene er rimelig i samsvar med prosentatsene fra UHR. Man har her tatt utgangspunkt i eksamensresultater fra Universitetet i Oslo gjennom de siste 10 årene, og resultatet er sammenholdt med tilsvarende tall fra Universitetet i Bergen og NTNU i Trondheim. Tallene ble diskutert på et møte mellom de matematiske instituttene ved de fire universitetene i Oslo den 24. januar i år, og skalaen ovenfor er senere vedtatt brukt ved Universitetet i Bergen.

Når det gjelder andre evalueringsformer enn avsluttende skriftlig eksamen er det nødvendig med mer erfaring før det er forsvarlig å gå ut med detaljerte anbefalinger om hvordan karaktersystemet bør praktiseres.

Med vennlig hilsen

Per Manne
leder NMR